

stubbar uttanefrir

Nýggjur CIA-leiðari

Amerikanska umboðamannatingið góðkendi í farnu viku nýggja leiðaran fyri fregnartænastuna CIA. Nýggi leiðarin fyri hesa í seinastum nógv umtalaðu fyrirkomulag er Georg Bush. Eitt ótrúliga stórt tal av limum atkvøddu í móti setanini av nýggja leiðaranum - 27 atkvøður í móti, meðan 64 voru fyri og ein blonk atkvøða. Bush var stjóri á samvinnu-skrivstovu í Peking, til Gerald Ford, forseti, kallaði hann heim fyri at seta hann í starvið hjá William Colby.

Loft á prisum í Bretlandi

Bretski ráðharrin fyri prisir og brúkaraverjur, Shirey Williams, hevur sett prisloft á nakrar brúkaraverjur. Loftið kemur í gildi nú og skal standa við í eitt hálvt ár.

Í august seinasta ár setti stjórnin í gildi ein ógvuliga strangan inntøkupolitikk, ið avmarkar lönarhækkingar til í mesta lagi seks pund (75 kr.) um vikuna. Tað er tað sama sum 10 pst. av eini meðalløn í ídnaðinum.

Ráðharrin fyri prisir uppbyggist annars, at tað stendur upp til arbeiðsgevaran sjálvan um hann nýtir loftið, man at tað verður sett í gildi eftir samráðingar við bæði framleiðslu- og selulíðið.

USA hevur yvirskot

USA hevði eitt yvirskot uppá 11 milliardir dollara (66 milliardir kr.) á handilsjavnvágini mótevnis útlandinum í 1975, upplýsur hancílmálaráðið í Washington.

Skatturin minkar

Í Sovjetsamveldinum er skatturin lágur frammanundan (einans eini 5-10%, alt eftir inntøkuni), men hann minkar tó framvegis.

Frá 1. januar í ár er allur inntøkuskattur avtíken hjá lágum inntøkum. Á hægri lönarstigum minkar skatturin við runt roknað einum triðingi. Endamálið er at sleppa frá øllum, sum eitur skattur á inntøku, og sovjetiskir búskaparfrøðingar halda, at um nokur fá ár verður skattur ókendur í Sovjetsamveldinum.

Sovjet keypir Atom-støðir fyri milliardir

Ein ídnaðarsendingendur úr Japan hevur í vikuni verið í Moskva og tingast um sølu av atomverkem. Sovjetsamveldið er sannað at keypa 10 kjarnorkureaktorar til nýggj atomverk. Kemur handilin í lag, verður hann upp á einar átta milliardir krónur.

Ídnaðurin í nýggju finnaráætlanini

Í finnaráætlanini fyri 1976-80 skal sovjetiska ídnaðarframleiðslan vaksa við 35-39%. Framleiðslan av el-orku ætlast at vaksa við u.l. 1380 milliardum kWh. Og oljuframleiðslan væntast at vera 630 milliónir tons í 1980 — tað er 4 ferðir so nógv sum fyri 15 árum síðani. Kolaframleiðslan verður ætlað til u.l. 800 milliónir tons í 1980.

Sovjetiska framleiðslan av landbúnaðarmaskinum, lokomotivum og lastbilum er longu nú størri enn samsvarendi framleiðslan í USA, men tó verður roknað við einum vøkstri upp á 60-65% á hesum øki. Framleiðslan av arbeiðsmaskinum til metallídnaðin verður mett til at vaksa við 150%. Framleiðslan av bilum skal vera um leið 2,2 milliónir í 1980, og í lætta ídnaðinum verður roknað við vøkstri nærhendis 27 prosentum.

Fýra milliónir bókur um dagin

Sovjetiskar prentsmiðjur prenta tilsamans u.l. 4 milliónir bind um dagin. Hetta er tað sama sum 6 bind til hvønn íbúgván um árið. Men sjálvsagt verður nógv meiri lesið. Tey 360.000 bókasøvnini hava 180 milliónir lánarar. Bókasøvnini havt tilsamans u.l. 3.300.000.000 bind.

Taka flogvápnið í brúk

Eyggleiðarar halda, at viðmerkingin hjá verjuráðharranum Botha skal skiljast so leiðis, at um tað gerst neyðugt, fer Suðurafríka at taka flogvápnið í brúk, um sovjetiski og cubanski stuðulin til MPLA-frælsisrørsluna fer at hótta suðurafrískan áhugamála.

Órðaskiftið í suðurafrískan tinguin segði, at ein meiriluti stýðjar hernaðarligu upplýggingina í Angola, men tingið er imóti tí loyniliga framferðini.

Pokur næstan ruddaðar út

Alheims heilsustovnurin WHO sigur í eini frágreiðing, at teir halda, at tey seinastu, ið eru smittað av pokum — helst í Etiopia — skulu skjótast møguligt byrgjast inni og víðgerast fyri hesa vandafullu sjúku, sum so má haldast fyri at vera útruddað.

Tað var bretski læknin, Edward Jenner, ið uppfann heiluvágin móti pokum í 1796, sum longu tá tók upp stríðið móti pokunum.

CIA metti skeivt

Suðurafrískan stjórnin sendi hereindir til Angola eftir áheitan frá teimum afrikansku londunum, og tá tað ikki er eydnast at steðga framgongdini hjá frælsisrørsluni MPLA, ið m.a. er stuðlað av Cuba og Sovjet, er tað tí at amerikanska fregnartænastan, CIA, metti skeivt um støðuna, skrivur suðurafrískan dagblaðið Evening Star

Hverji afrikansku londini, sum hava heitt á Suðurafríka, eru, sigur blaðmaðurin einki um. Hann nevnið heldur ikki keldurnar.

Eftir hansara metan er grundin til, at tað ikki er eydnast at steðga einari kommunistiskari yvirtøku av Angola hon, at í USA hava menn mett skeivt um tey vælutgjördu og framkomnu sovjetisku vápnini, ið MPLA nýtir í borgarstríðinum. Eisini er suðurafrískan stjórnin villeidd til at trúgva, at USA beinleiðis fór at leggja upp í sokallaða borgarstríðið.

Stjórnin í Suðurafríka avgerði fyri næstan fyra vikum síðani, at taka herlið og vápnatúgerð heim aftur, tá teir søu, at tað fór at kosta teimum dyrt — ikki minst vegna vánaligu siðirnar og framferðina hjá FNLA og UNITA-hermonnunum.

Verja

Skjót eftir skifti stjórnin framferð og royndi at blanda ST inn í borgarstríðið (stættarstríðið). Hetta var ikki bara fyri at fáa fram í ljósmála harðligu framferðina hjá Sovjetsamveldinum, men fram um alt fyri at fáa eitt neyðugt frihald millum eitt Angola, ið skjótt kemur undir ræðið av marxistisku frælsisrørsluni MPLA, og Suðurvesturafrika, ið er undir strongum eftirlitið av Suðurafríka.

Í USA hevur stjórnin sett MPLA eina freist í einum memorandum, upplýsti limurin av senatinum John Tunney, ein av heitastu mótstøðumonnunum móti amerikansku hjálparveitanini til FNLA og UNITA.

Memorandum'íð er sambært frásøgn frá Tunney sent gjøgnum ein hjálparmann frá stóru amerikansku flogverksmiðjuni Boeing Aircraft Company, haðani MPLA hevur bílagt og góldið

Leiðarin hjá UNITA, Jonas Savimbi, talar til eina maanamúgvu

tvey flogfor, men ikki fingið vegna mótstøðu í Washington.

Krigsavbjóðing

Tunney segði, at leiðarnir í MPLA hildu, at teir einki kundu gera við freistina og mettu memorandum'íð sum eina krigsavbjóðing. Hetta er í móti fráboðanunum í USA um, at amerikanski Angola-politikkurin ikki er grundaður á mótstøðu móti MPLA.

Forsætisráðharrin á Cuba, Fidel Castro, segði í farnu viku, at Cuba hevði ikki aðrar møguleikar enn at senda herlið til Angola, tí, segði hann, at kriggið er ein brotsgerð, og til rættislagt í loyndum móti eini kollektivistisk-sinnaðari stjórn.

Aðrenn Suðurafrískan stjórnin sendi hereindir inn í Angola vóru bert cubanskir krigsráðgevarar og eitt slóð av cubanskum vápnunum í Angola, segði Castro.

Hjálur úr USA

Um vikuskiftið segði uttanríkisministerin í USA, Henry Kis-

singer, at stjórnin umhugsaði at veita peningaliga hjálur til tann anti-sovjetiska frælsisherin í Angola istaðin fyri sum fyrr at veita hjálur í loyndum, hjálpinu, ið umboðsmannatingið hevur steðgað.

Kissinger segði, at stjórnin í hesi vikuni fór at samráðast við umboðsmannatingið, um tað var møguleiki fyri eini peningaligari

hjálp. Kissinger ávaraði í móti teimum álvarsum avleiðingunum, um USA lat vera við at veita hjálur til vesturlendskt sinnaðu tjóðskaparrørslurnar í Angola.

Brot á vápnahvildina í Libanon

Um vikuskiftið var vápnahvildin í Libanon, brotin av samanbrestum í Beirut, har sjei fjóð lótu liv. Atsóknirnar vóru gjørdar í miðlýmum og tvey blaðhús vóru álopín. Fimm fólk, millum teir ein blaðstjóri, vórðu flutt burtur.

Palestinensiska frælsisrørslan, PLO, hevur sagt, at tað var tann palestínensiska-partisanrørslan Saika, ið er stuðlað av Sýria, sum hevur skulðina í atsóknunum.

Eyggleiðarar meta, at tann nýggja vápnahvildin, sum er gjord saman við Sýria, bert fer at halda í eina stutta tíð. M.a. hevur ein nýggi rørsla longst úti á kristna høgaveinginum — frælsisbólkurin — noktað at samráðast um politiskar og sosialar ábøtur, so leingi sum Saika-partisanrørslan og PLO-herliðini ikki hava tikið seg aftur úr Libanon.

Fyri at fáa landið og stýrslagið aftur í rættlag er neyðugt við vittgangandi ábøtum.

Cubanskir hermenn eftir tøkuna av einum býi í Norður-Angola

Lesið sosialin!
Haldið sosialin!
Keypið sosialin!

Sosialurinn
— altíð bestur!